

Prvé oboznámenie sa so Spoločenstvom kresťanov

Frank Peschel

Čím Spoločenstvo kresťanov chce byť?

Spoločenstvo kresťanov smeruje svojím pôsobením k obnovovaniu kresťanského života. Vo svojich zboroch zhromažďuje ľudí, ktorí sa chcú stať kresťanmi spôsobom primeraným dnešnej dobe.

Stredom náboženského života Spoločenstva kresťanov je obnovená bohoslužba: Obrad posvätenia človeka. Svoje učenie čerpá zo svetonázoru, ktorý vidí v Kristovom čine rozhodujúcu udalosť v dejinách ľudstva.

Vznik

Spoločenstvo kresťanov bolo založené na jeseň roku 1922 v niekoľkých mestách v Nemecku. Podnet k jeho založeniu vznikol v skupine teológov, ktorí dospeli k názoru, že 20. storočie ako storočie strojov, informácií a rozšíreného materializmu vyžaduje obrodu náboženského života.

S otázkou o podobe a možnostiach uskutočnenia takejto snahy sa obrátili na Rudolfa Steinera, zakladateľa antroposofie. S jeho pomocou bolo možné nájsť z živého ducha súčasnosti novú podobu kresťanského kultu a života. 16.9.1922 slúžil Friedrich Rittelmeyer v Dornachu pri Bazileji prvý Obrad posvätenia človeka. Súčasne bolo ďalších 44 zakladateľov — medzi nimi rovnoprávne aj ženy — vysvätených na kňazov a tí potom založili prvé zbory v Nemecku.

Rozšírenie

V prvých rokoch svojho pôsobenia sa Spoločenstvo kresťanov rozšírilo do niekoľko krajín Európy. Prvou krajinou nenemeckého jazyka bolo Československo, kde Spoločenstvo kresťanov začalo pôsobiť v roku 1925. Samostatné zbory vznikli doposiaľ v Nemecku, Švajčiarsku, Česku, Rakúsku, Holandsku, Belgicku, Francúzsku, Veľkej Británii, Írsku, Dánsku, Nórsku, Švédsku, Fínsku, Estónsku, Ukrajine, USA, Kanade, Argentíne, Brazílii, Peru, Kolumbii, Južnej Afrike, Namíbii, Austrálii, Novom Zélande a Japonsku. Po zmene politických pomerov vznikli zbory aj v Gruzínsku, Rusku, Maďarsku a Rumunsku, tie však zatiaľ nemajú vlastných kňazov. Ďalšie zbory sa pripravujú.

Členenie

Základom práce v Spoločenstve kresťanov sú jednotlivé zbory, ktoré tvoria členovia, priatelia a deti. Do zborov sú vyslaní kňazi a kňazky, ktorí spoločne zodpovedajú za všetko, čo sa má diať v zbore ako v spoločenstve tvoriacom sa okolo sviatostí. V sociálnych a hospodárskych záležitostiach spolupracujú s orgánmi zboru zriadenými pre tento účel. Väčší počet zborov na určitom území sa spája do správneho celku.

Kňazstvo sa člení podľa nových foriem hierarchickej zodpovednosti na farárov, správcov a vyšších správcov, z ktorých jeden zastáva úrad najvyššieho správcu. Úlohou správcov je, aby dbali na správne vykonávanie kultu a kontinuitu práce zborov. V samotnom učení však majú kňazi slobodu.

Bohoslužba

Sviatosť chleba a vína, ktorá si našla v kresťanstve rôzne formy, žije v novej podobe Obradu posvätenia človeka. Tento neobvyklý názov naznačuje, že človek sa stane človek až pomocou Kristovou, ktorý daruje svoju spásonosnú silu všetkým, ktorí Ho chcú hľadať, spoznať a nasledovať. Svojimi štyrmi základnými stupňami (zvestovaním evanjelia, obetovaním, premieňaním a prijímaním) je tento obrad cestou človeka ku Kristu.

Tak, ako je pozemský rok rytmicky rozčlenený na ročné obdobia, je aj rok duše rozčlenený sviatočnými obdobiami kresťanského roku. Oltár a kultické rúcha vyjadrujú svojimi farbami zvláštny charakter, náladu daného sviatočného obdobia. Farby a tvary rúch a náčinia majú svojím vzhladom zjavovať vyššie duchovné skutočnosti, ktoré sa dejú neviditeľne počas kultu.

Sviatosti

Okrem Obradu posvätenia človeka žije v Spoločenstve kresťanov ďalších šesť sviatostí: krst, confirmácia, spoveď, sobáš, kňazské svätenie a posledné pomazanie.

Sviatosti sa pripravujú v osobných rozhovoroch, ktoré majú budiť vedomie a porozumenie pre ich význam v živote. Porada o osobnom osude (spoveď) slúži rastúcej zodpovednosti veriaceho (zmena zmysľovania). Nikto k nej nie je nútený.

Popri sviatostiach sa koná Nedel'ný obrad pre deti a — v súvislosti s úmrtím človeka — pohreb dospelého a pohreb dieťaťa.

Učenie

Svoje učenie, zvestované v kázňach, prednáškach a v náboženskom vyučovaní, čerpá Spoločenstvo kresťanov hlavne z Nového Zákona, ktorému sa snaží rozumieť ako spisu inšpirovanému z ducha. Starý Zákon sa chápe ako spis pripravujúci kresťanstvo. Z tohto hľadiska je človek občanom dvoch svetov: jednak sveta nadzmyslovo-duchovného, jednak sveta pozemsky-prirodzeného. Počas života na Zemi môže zabudnúť na svoj nebeský pôvod a stať sa púhym členom pomínuteľného sveta.

Človek sa v živote medzi narodením a smrťou aktívne spája svojím náboženským životom so svetom svojho pôvodu. Kristus ako božský stvoriteľ sveta sa stal človekom v Ježišovi z Nazaretu a získal svojím životom, utrpením, smrťou a zmŕtvychvstaním pre človeka sily, ktoré ho vykúpia z pomínuteľnosti, ak Ho človek vedome hľadá.

Členstvo

Deti sú prijaté do zboru krstom a ďalej sprevádzané až ku confirmácii. Vedomé členstvo však vyžaduje dospelosť. Preto sa môže konať krok k plnému členstvu až v dospelosti.

Ľudia, ktorí neboli pokrstení a confirmovaní v Spoločenstve kresťanov, sa môžu stať členmi tým, že sa najskôr zúčastňujú sviatostného života. Ak z toho vyplynula vnútorná istota, že im Spoločenstvo kresťanov môže poskytnúť trvalý náboženský domov, urobia si jasno o tomto slobodnom rozhodnutí a jeho následkoch prijímacími rozhovormi s kňazom.

Finančné základy

Od svojho založenia existuje Spoločenstvo kresťanov vďaka dobrovoľným príspevkom svojich členov a priateľov. Kto sa chce zúčastniť zaistovania jej činnosti, ten väčšinou prispieva pravidelne podľa zodpovedného zhodnotenia svojich možností. Výšku príspevku si určí sám podľa toho, akú preňho má toto náboženské spoločenstvo „cenu“ a čoho sa môže a chce zriecť v osobnej oblasti života. Navyše môže každý voľne darovať alebo odkazovať čiastky na určité účely alebo bez určenia účelu. Zbor raz za rok oboznamuje členov a priateľov o potrebe a využívaní finančných prostriedkov. Zbory odvádzajú časť svojich príjmov na potreby správnych orgánov Spoločenstva kresťanov a na úlohy presahujúce jednotlivé zbory.

Právne postavenie v Česku a na Slovensku

Spoločenstvo kresťanov bolo pri svojom vzniku v Československu v roku 1925 zaregistrované ako náboženský spolok. Zákaz od nacistov prerušil prácu na tri roky (1942–1945). V roku 1951 zrušili komunisti všetky náboženské spolky, takže Spoločenstvo kresťanov nemohlo ďalej verejne pôsobiť. Vďaka neúnavnej snahe farára Josefa Adamca sa uržalo po celý čas pri živote.

Po páde komunistického režimu dostalo začiatkom roku 1990 od vtedajšieho Občianskeho fóra povolenie k obnoveniu činnosti. Od septembra 2002 je Spoločenstvo kresťanov v Českej republike registrované ako náboženská spoločnosť.

Na Slovensku pôsobí Spoločenstvo kresťanov pod hlavičkou občianskeho združenia *Priatel'ia Spoločenstva kresťanov*, ktoré bolo zaregistrované v októbri roku 2004.

Čím Spoločenstvo kresťanov byť nechce

Spoločenstvo kresťanov sa nepovažuje za samospasiteľnú cirkev či cirkev „pre všetkých“. Je však otvorené všetkým, ktorí sa v ňom chcú zhromaždiť. Nemá žiadne zvláštne učenie a netrvá len na niekoľkých vybraných pravdách viery (ako je to obvyklé v sektách), pretože kresťanstvo je univerzálne. Spoločenstvo kresťanov nie je ani „cirkvou antroposofov“, aj keď uznáva antroposofiu Rudolfa Steinera ako podstatnú pomoc pri obnove teológie a kresťanského života vôbec. Antroposofia nie je „predpísaným predmetom“ vierouky. Do akej miery ju chcú jednotliví členovia alebo priaznivci uznávať, záleží len na nich samotných.

